

EU:n ohjelmakausi 2021- 2027 käynnistyy - rahoitusesitys

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027

15.9.2021

Kuntamarkkinat

Johanna Osenius

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Ohjelman läpileikkaa elinkeinoelämälähtöisyys

- TKI-toiminta ja –yhteistyön kehittäminen (älykkään erikoistumisen pohjalta),
- Pk-yritystoiminnan tukeminen ja digitalisaation edistäminen ja hyödyntäminen eri muodoissaan
- Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen
- Työllistyminen, työelämä, heikossa työmarkkinasemassa olevat & palvelut
- Osaaminen ja ennakointi

Osaava ja uudistuva Suomi -ohjelma 2021-2027*

EAKR			ESR			JTF
INNOVATIIVINEN SUOMI	HIILINEUTRAALI SUOMI	SAAVUTETTAVAMPI SUOMI	TYÖLLISTÄVÄ, OSAAVA JA OSALLISTAVA SUOMI	SOSIAALISTEN INNOVAATIOIDEN SUOMI	AINEELLISTA PUUTETTA TORJUVA SUOMI	OIKEIDENMUKAISEN SIIRTYMÄN SUOMI
TKI	Energiatehokkuus ja päästövähennykset	Tieliikenne	Työllisyys	Sosiaaliset innovaatiot (nuoret)	Ruoka-apu	Liiketoiminta ja työpaikat
Digitalisaatio	Ilmastonmuutos		Osaaminen			T&I-investoinnit ja uudet ratkaisut
Pk-yritykset	Kiertotalous		Yhdenvertaisuus ja osallisuus			Turvetuotantoalueiden kunnostus ja muuttaminen
888 MEUR			605 MEUR			466 MEUR

sisältäen
vain EU-
rahoitus-
osuuden

Innovatiivinen Suomi

T&K&I sekä T&K&I-yhteistyö
Pk-yritysten T&K&I
Kehittyneiden teknologioiden
käyttöönotto
Digitalisaatio ja sitä hyödyntävät
teknologiat
Digitalisaatio yrityksissä
Pk-yritysten kasvu ja
kansainvälistyminen
Uusi liiketoiminta ja
verkostoitumisen edistäminen

Hiilineutraali Suomi

Energiatehokkuutta ja uusiutuvan
energian käyttöä edistävä TKI-
toiminta
Energia- ja materiaalitehokkuus
yritystoiminnassa
Ilmastonmuutoksen ehkäisemiseen ja
siihen sopeutumiseen liittyvä TKI- ja
yritystoiminta
Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
liittyvä suunnittelu, toimeenpano ja
tiedotus
Kiertotalouden ja kiertotaloutta
tukevan korkean jalostusasteen
biotalouden TKI-toiminta ja
yritystoiminta

Saavutettavampi Suomi

Alueellinen ja paikallinen
saavutettavuus
(Itä- ja Pohjois-Suomi)

Polkuja töihin

Työnhakijoiden työllistyminen

Työllistymistä tukevien palveluiden kehittäminen

Uutta osaamista työelämään

Jatkuva oppiminen ja joustavat koulutuspolut

Palveluiden kehittäminen

Muutostarpeiden ja osaamisen ennakointi

Työelämän kehittäminen

Yhdenvertaiseen osallisuuteen

Yhtäläisten mahdollisuuksien ja osallisuuden edistäminen

Työllistymismahdollisuuksien parantaminen

Palveluiden kehittäminen

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

Lastensuojelun ja sijaishuollon rakenteet ja palvelut

Lasten ja nuoren palvelut

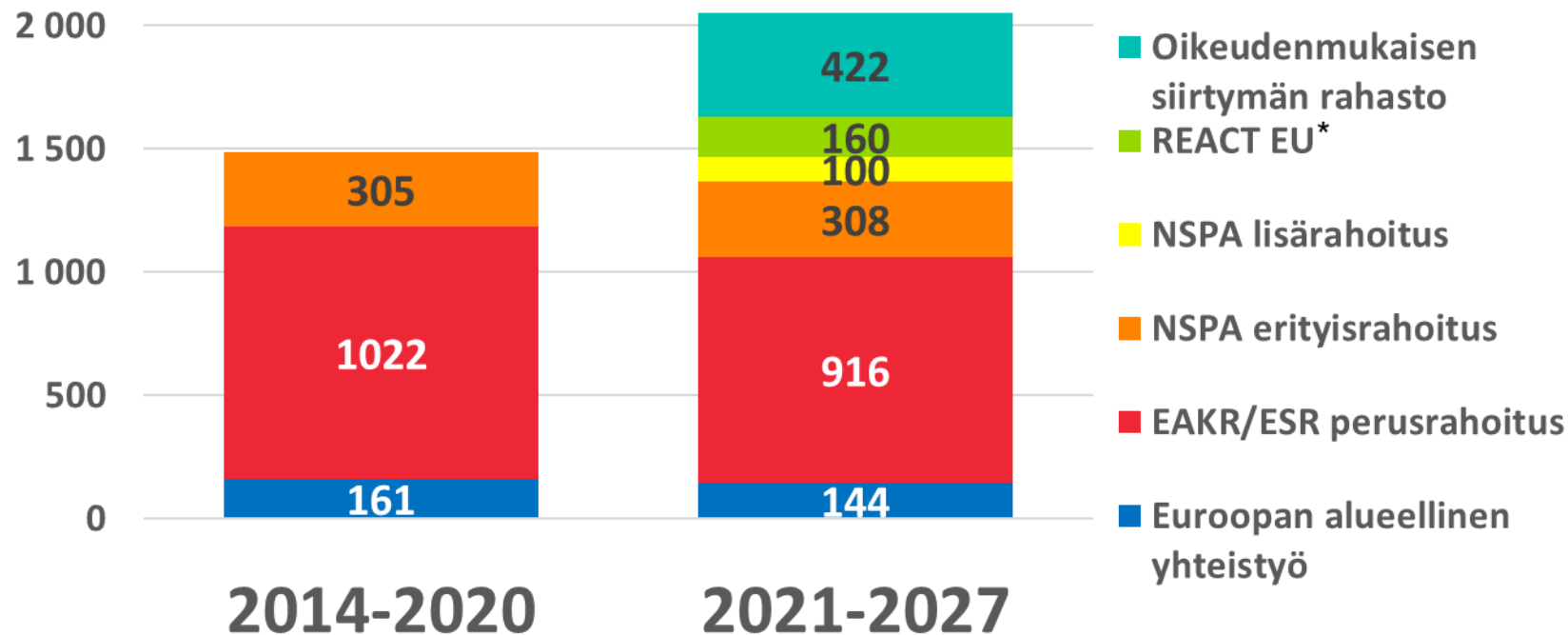

Eväitä elämään

Aineellinen apu (ruoka/perushyödykkeet)

Liitännäistoimet

Alue- ja rakennepolitiikan EU-saannot 2021-2027 vs. 2014-2020*, miljoonaa euroa (v. 2018 hinnat)

*) REACT EU on lisärahoitusta 2014-2020 rakennerahasto-ohjelmaan

Kestävä kaupunkikehittäminen – Kaupungit innovaatiokeskittymien kehittäjinä

- Kehitetään kaupunkiseutujen omiin vahvuusprofiileihin nojautuvia teemoja, kuten **digitalisaatiota kaupunkiympäristön muutoksessa, robotiikkaa, digitaalisia oppimisympäristöjä sekä älykästä ja kestävä teollisuutta.**
- Kehitetään mm. **kaupunkien hiilineutraalia korkean jalostusasteen biotaloutta ja kiertotaloutta, puhtaita ratkaisuja, yhdyskuntavesien kiertotaloutta ja korkean jalostusasteen metsäbiotalouteen ja kiertotalouteen liittyviä uusia liiketoimintoja.**

Ekosysteemisopimukset

- Kestävän kaupunkikehittämisen ITI-strategia perustuu innovaatioekosysteemien laaja-alaista kehittämistä koskeviin sopimuksiin, jotka valtio tekee **16 kaupunkiseudun kanssa**; pääkaupunkiseutu (3 kaupunkia) sekä 15 muuta kaupunkia. Valinnan perusteena on kaupunkien vahva nojautuminen yliopistovetoiseen kehitykseen. Kaupunkien yhteisinä haasteina on jaettu tarve vahvistaa innovaatiotoiminnan ekosysteemejä globaalin tason kilpailuun.
- Kaupunkien ja valtion kumppanuuteen perustuvalla mallilla **tuetaan kansainvälisesti nykyistä vetovoimaisempien innovaatiokeskittymien kehittämistä.** Keskeistä on yhteinen strategia ja tiivis yhteistyö yritysten, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja muiden julkisten toimijoiden välillä.
- Rahoitettavien toimenpiteiden valinnan **päätösvalta** sisältöharkinnan osalta on ensisijaisesti **kaupunkiviranomaisilla ja kaupunkikohtaisella johtoryhmällä.** Välittävä viranomaisen vastaa ohjelmanmukaisuus- ja tukikelpoisuusharkinnasta.
- Rahoitus EAKR, ESR, JTF, AKKE
- EU-rahoitus (yht. n 70 milj. € käytössä 11/2021 ->

Innovaatio- ja osaamisverkostot –teema tukee kestäväää kaupunkikehittämistä

- 2 % Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 –ohjelman EAKR-kehyksestä = 17,1 milj. euroa => **julkinen rahoitus n. 3,8 M€/v.**
- Luo paremmat valmiudet alueellisille TKI-toimijoille **rakentaa laajoja ja vaikuttavia hankekokonaisuuksia ja yhteistyöverkostoja**, jotka kykenevät hyödyntämään kansallisia ja EU:n kilpailtuja rahoitusinstrumentteja.
- Sisältöjen valmistelun lähtökohtana toimivat kansallinen TKI-tiekartta ja Luovan talouden tiekartta.
- Toimilla edistetään **osaamisintensiivisten, uusien liiketoimintaekosysteemien syntymistä ja tuetaan elinkeinoelämästä osaamisen uudistumista.**
- Vahvistetaan temaattisia (esim. digitaalinen terveys) tai eri teemoja yhdistäviä (esim. Luovan osaamisen hyödyntäminen eri teemoissa) yhteistyöverkostoja ekosysteemien kehittämiseksi.
- Yhteiskehittämisellä tavoitellaan uusien ideoiden synnyttämistä ja jalostamista (arvonluonti), uusia innovatiivisia toimintamalleja, uusimman osaamisen ja teknologian mahdollisuuksien välittämistä, paikallisten ratkaisujen nopeampaa skaalautumista globaaleille markkinoille, hyvien käytäntöjen ja kokemusten levittämistä ja erikoistumista ja toimijoiden välisen työnjaon kehittymistä
- Koordinaattorina Etelä-Savon RR-ELY-keskus

Toimeenpano käynnistyy marraskuussa

- EAKR-toimenpiteiden horisontaalisina teemoina digitaalinen ja vihreä siirtymä
 - Tavoitteena 35 % rahoitusosuus EAKR:stä ilmastonmuutokseen liittyviin toimenpiteisiin
- ESR+-toimenpiteisiin kohdistuu aiempaa suuremmat odotukset vaikuttavuudesta, yhteistyöstä ja sosiaalisista innovaatioista

Yhteinen maatalouspolitiikka ja sen tarjoamat rahoitusmahdollisuudet

Kuntamarkkinat 15.9.2021

Taina Vesanto

CAP-suunnitelma – mitä uutta?

1/2

- CAP-suunnitelma kattaa *maaseutuohjelman, suorat tuet ja osittain maatalouden markkinatuet* - eli koko yhteisen maatalouspolitiikan
 - Maantieteellisesti maaseuturahaston rahoitus painottuu harvaan asutulle ja ydinmaaseudulle
- Rakenne muistuttaa nykyistä maaseutuohjelmaa
 - Vähemmän vaatimuksia ja yksityiskohtia kuin nykyisessä ohjelmassa?
 - Vahvempi tulospainotus (tulospainotus) ja tulosten saavuttamisen seuraaminen
- Ilmasto- ja ympäristötavoitteiden korostuminen entisestään, mutta tarvitaan lisäksi
 - täydentäviä kansallisia toimenpide- ja hankekokonaisuuksia, kuten Maankäyttösektorin ilmasto-ohjelma ja Ilmastoruokaohjelma, sekä
 - tutkimusta ja kehittämistoimintaa

CAP:n EU-rahoituksen muutokset Suomelle rahoituskausien välillä

<i>Nimellisin hinnoin*</i>	Rahoitus- kausi 2014- 2020 (milj. €)	Rahoitus- ratkaisu 2021-2027 (milj. €)	Muutos rahoitus- kausien välillä (milj. €)	Muutos rahoitus- kausien välillä (%)
Suorat tuet (I pilari)	3 663	3 635	-28	-0,8 %
Maaseudun kehittäminen (II pilari)	2 380	2 769	+389	+16,3 %
josta MFF	2 380	2 560	+180	+7,6 %
ja elpymisrahoitus	0	209**	+209	-

CAP yhteensä	6 043	6 404	+361	+6,0 %
---------------------	-------	--------------	------	--------

* Määrärahat nimellisin eli käyvin hinnoin = vuotuisessa budjetoinnissa käytettävät määrärahat.

** Elpymisrahoituksen määrä vahvistettu CAP-siirtymäkauden asetuksella (EU) 2020/2220 vuosille 2021-2022.

CAP-suunnitelma – tilanne

2/2

- EU:n perusasetuksista sopu kesällä 2021, nyt kielenhuollossa
 - Komission toimeenpano- ja delegoidut asetukset puuttuvat vielä, lupailtu syksyn aikana
- Suomen CAP-suunnitelma oli [lausuntokierroksella](#) 2.7.-10.9.2021
- Kansallista keskustelua ilmastovaikutuksista ja miten tuloksia saataisiin
- Luonnoksen työstämistä edelleen syksyn aikana
- Valtioneuvoston käsittely ennen komissiolle toimittamista
- Aikataulu tiukentunut: komissiolle ennen 1.1.2022 → *käynnissä 1.1.2023*

**Mitä tarjolla ennen vuotta
2023?**

Maaseuturahaston siirtymäkausi 2021-2022

- Manner-Suomen maaseudun kehittämissohjelman toimenpiteet käytettävissä
- Yritysrahoitus:
 - Rahoitusta on haettavissa yritystoiminnan käynnistämiseen ja investointeihin sekä maataloustuotteiden jalostukseen (pk-yritykset ja monialaiset maatilat)
- Kehittämishankerahoitus:
 - Rahoitus on haettavissa osaamisen vahvistamiseen, yhteistyön ja innovaatioiden lisäämiseen, palveluiden ja kylien kehittämiseen, yleishyödyllisiin investointeihin ja laajakaistayhteyksien parantamiseen.
- Haku suoraan ELY-keskuksesta tai paikallisen Leader-ryhmän kautta

Maaseuturahaston elpymisrahoitus 2021-2022

- Edistävät vihreää taloutta, digitaalisuutta ja sosioekonomista kestävyyttä
 - Elpymisrahoitus sidotaan vuosina 2021–2022, ja sitä voi käyttää kolmena sitomista seuraavana vuotena.
- Haut käynnistyvät/ovat käynnistyneet vuoden 2021 aikana. Lue lisää Maaseutu.fi-sivustolta: www.maaseutu.fi/elpymisrahoitus (avautuu uuteen välilehteen)
- Rahoitettavia toimenpiteitä:
 - Maatalousinvestoinnit
 - Yritysrahoitus: biokaasulaitosten investointeihin sekä muihin vihreisiin investointeihin
 - Laajakaistahankkeet
 - Ympäristökorvauksista kiertotalouden edistämistoimet
 - Luonnonmukainen tuotanto
 - Eläinten hyvinvointi
 - EIP-hankkeet (European Innovation Partnership)

**Mitä tarjolla vuosina
2023-2027?**

CAP ja maaseudun yritysrahoitus

- Suomen yrityksistä noin 30 % sijaitsee maaseutualueilla
- Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma tarjoaa yritystoiminnalle monipuolisia kehittämismahdollisuuksia
- Eri toimialoilla toimiville maaseudun mikro- ja pienyrityksille. Lisäksi voidaan tukea edelleen keskisuurten maataloustuotteita jalostavien elintarvikealan yritysten investointeja.
- ELY-keskusten lisäksi maaseudun yritysrahoitusta voi hakea paikallisten Leader-ryhmien kautta
- Lisäksi tuetaan monialaisia maatiloja, jotka harjoittavat maatalouden ohessa muuta yritystoimintaa, tarjoten esim. maatilamatkailupalveluita tai jalostamalla lähiruokaa.
- Maaseudun yritysrahoitus vastaa maaseudun yritysten tarpeisiin ja on osa yritysrahoituksen laajempaa valtakunnallista rahoituskokonaisuutta.

CAP ja Leader – yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä

- Leader 30 vuotta Euroopassa
- Toteuttaa paikallisista tarpeista lähteviä toimia
 - Kauden 2023-2027 Leader-strategioita valmistellaan parhaillaan Leader-rahoituksella
- Parannetaan maaseudun elinvoimaisuutta,
- kehitetään paikallisia palveluja ja elinkeinoja,
- tuetaan mikroyrityksiä ja yrittäjyyttä
- lisätään osallisuutta, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.
- Leader-toiminta tukee verkostoitumista, innovatiivisuutta ja yhteistyötä muiden paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa sekä kansainvälisesti.
- Kunnat rahoittavat 20 % Leader-toiminnan julkisesta rahoituksesta.
- Kuntien edustajat ovat mukana Leader-ryhmien hallituksissa.

CAP ja investoinnit

1/2

Laajakaistainvestoinnit = kyläverkkoinvestointeja

- Tavoitteena on huippunopean laajakaistan saatavuuden parantaminen maaseutualueilla, joilla yhteyksiä ei markkinaehtoisesti rakenneta.

Maatalousinvestoinnit

- Maatilojen kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tuotannon nykyaikaistamiseen
- Maatilojen energiainvestoinnit
- Eläinten hyvinvointia parantavat investoinnit
- Ympäristön tilaa ja tuotannon kestävyyttä edistävät investoinnit

CAP ja investoinnit

2/2

Yleishyödylliset investoinnit

- ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
 - edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestäväää energiaa
- luonnonvarojen kestävään hoitoon
 - edistetään kestäväää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa
- luonnon monimuotoisuuden edistämiseen
 - edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia
- maaseudun sosioekonomisen rakenteen kehittämiseen / maaseudun palvelujen ja kylien / paikallisyhteisöjen kehittämiseen
 - edistetään työllisyyttä, kasvua, sukupuolten välistä tasa-arvoa, sosiaalista osallisuutta maaseutualueilla, sisältää biotalouden ja kestävään metsätalouden

Yritysrahoitus: ELY-keskusten käytettävissä olevat tukimuodot

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Käynnistäminen

- Omistajanvaihdos
- Kasvuyritys
- Työllistävä kasvuyritys
 - Aineelliset ja aineettomat investoinnit

Investoinnit

- Maatalous- ja luonnontuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen investoinnit
- Mikro- ja pienyritysten sekä monialaisten maatilojen investoinnit
- Uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investoinnit

Kehittäminen

- Investoinnin toteutettavuustutkimus
- Kehittäminen
- Yritysryhmähanke (kehittämishanketuki)

Yritysrahoitus: Leader-ryhmien käytettävissä olevat tukimuodot

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

Käynnistäminen

- Yrittämisen kokeilu
- Osa-aikainen yrittäminen
- Päätoiminen yrittäminen
- Maatalouden kokeilutuki

Investoinnit

- Aineelliset ja aineettomat investoinnit

Kehittäminen

- Suunnittelupaketti
- Valmistelupaketti
- Kehittämispaketti

CAP27 – kehittämishankkeet

INVESTOINNIT

Yleishyödylliset
investoinnit

Laajakaistainvestoinnit
Vesihuolto

KEHITTÄMISHANKKEET

Koulutus, tiedonvälitys
Yhteistyö

Leaderin omat välineet

LEADER

Paikallisen kehittämisen moottori

Leader-ryhmällä on monta roolia

Osallistua voi monella tapaa

Tavoitteena entistä vaikuttavampaa Leader-toimintaa koko Suomeen

Leader-toiminta

- Leader on toimintaa, neuvontaa ja rahoitusta paikkakunnan parhaaksi
- Perustuu Leader-ryhmän laatimaan paikalliseen kehittämisstrategiaan
- Leader-ryhmät rahoittavat strategiansa mukaisia hankkeita ja yritystukia
- Suomessa on 54 Leader-ryhmää; tulevalle kaudelle 52 hakemusta
- Kaikki maaseutualueet katettu
- Rekisteröityjä yhdistyksiä
- Hallituksissa kolmikanta: 1/3 paikallinen julkinen hallinto, 1/3 paikalliset yhteisöt, 1/3 paikalliset asukkaat
- Kunnat rahoittavat könttäsommaperiaatteella 20% Leader-ryhmien julkisesta rahoituksesta

Muutama sana maaseutupolitiikan ajankohtaisuuksista

EU:n maaseutuvisio2040

1/2

- Euroopan komissio on esittänyt [pitkän aikavälin vision EU:n maaseutualueille](#).
- Siinä määritellään alueiden kohtaamia haasteita ja esitellään niille tarjolla olevia lupaavia mahdollisuuksia.
- Visio perustuu ennakkointiin ja maaseutualueiden kansalaisten ja muiden toimijoiden laajoihin kuulemisiin.
- Visiolla pyritään vastaamaan haasteisiin ja huolenaiheisiin hyödyntämällä EU:n **vihreän siirtymän ja digitaalisen siirtymän uusia mahdollisuuksia ja covid-19-pandemiasta saatuja kokemuksia** sekä määrittämällä keinoja parantaa maaseudun elämänlaatua, saavuttaa tasapainoinen aluekehitys ja vauhdittaa talouskasvua
- Visiossa ehdotetaan **maaseutusopimusta ja maaseutua koskevaa toimintasuunnitelmaa**, joiden avulla EU:n maaseutualueista on tarkoitus tehdä vahvempia, verkottuneita, selviytymiskykyisiä ja vauraita
- Toteutus: CAP/maaseuturahasto ja koheesiorahastot

EU:n maaseutuvision toiminta-alueet 2/2

- **Vahvemmat maaseutualueet** – ml. vaikutusvaltaiset ja elinvoimaiset yhteisöt, parempi palveluiden saatavuus sekä sosiaaliset innovaatiot
- **Maaseutualueiden yhteydet** – ml. paremmat digitaaliset yhteydet, liikenteen parantaminen ja uudet liikkumisen muodot
- **Selviytymiskykyiset maaseutualueet**, jotka edistävät hyvinvointia - ml. ympäristöresilienssi, ilmastotoimet ja sosiaalinen selviytymiskyky
- **Vauraat maaseutualueet** – ml. taloudellisen toiminnan monipuolistaminen, maatalouselintarviketoiminta ja maatilamatkailu

Komissio arvioi vuoden 2023 puoliväliin mennessä **toimintasuunnitelman toimeenpanoa** EU:n ja jäsenvaltioiden rahoittamissa maaseutualueiden tukijärjestelmissä yhteisen maatalouspolitiikan ja koheesiopolitiikan rahastojen ohjelmakaudella 2021–2027

Maaseutuvaikutusten arviointi osana toimeenpanoa ja sen seurantaa

Ajankohtaista: HAMA, MANE ja SANK

- HAMA, Harvaan asutun maaseudun verkosto, hyväksynyt 22.6. toimintasuunnitelmansa
 - Teemoina elinvoima, koulutus, monipaikkaisuus ja pitkän aikavälin, laajempaa lainsäädäntötyötä vaativat muutostarpeet (esim. Norjan mallin mukainen opintolainahyvitys)
- MANE, Maaseutupolitiikan neuvosto: Ajassa uudistuva maaseutu - Maaseutupoliittinen kokonaisuohjelma vuosille 2021-2027
 - Teemoina: luonnonvarojen kestävä käyttö, maaseudun toimijat, kilpailukyky ja elinvoima, palvelut ja infrastruktuuri, osallisuus ja yhteisöllisyys
- SANK, Saaristoasiain neuvottelukunta: Ihmisten saaristo – Saaristo- ja vesistöalueiden valtakunnallisen kehittämisohjelman jalkautus aloitetaan syksyllä
 - Teemoina; yhteydet ja liikkuminen, asuminen, lapset ja nuoret, elinkeinot ja palvelut, saaristokulttuuri sekä luonto ja ympäristö

KIITOS

www.mmm.fi/CAP27